

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Departament Ubezpieczeń Społecznych
Dyrektor
Eliza Wiśniewska

DUS-II.055.27.2024.MBu
Warszawa, dnia 12 września 2024 r.

Szanowny Panie,

działając na podstawie art. 13 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870), w związku z Pana petycją w sprawie wprowadzenia zmian w ustawie emerytalnej¹ w zakresie obliczania wysokości emerytury osobom urodzonym przed 1 stycznia 1949 r., uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

Do przedstawionej w Pana petycji sprawy mają zastosowanie przepisy Działu II Rozdziału 2 ustawy emerytalnej, dotyczące emerytury dla ubezpieczonych urodzonych przed dniem 1 stycznia 1949 r.

Zgodnie z art. 27 ustawy emerytalnej, zainteresowany, aby nabyć prawo do emerytury w powszechnym wieku emerytalnym (65 lat w przypadku mężczyzn), musi spełnić warunek posiadania wymaganego stażu (łącznie okres składkowy i nieskładkowy) wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzn, a wysokość świadczenia zostaje obliczona na zasadach określonych w art. 53 ustawy emerytalnej.

Emeryturę, której podstawę wymiaru stanowi podstawa wymiaru świadczenia, o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt 1 i ust. 2² ustawy emerytalnej, oblicza się od tej samej kwoty bazowej, którą ostatnio przyjęto do ustalenia podstawy wymiaru, a następnie emeryturę podwyższa się w ramach waloryzacji przypadających do dnia nabycia prawa do emerytury.³

Przepisu art. 53 ust. 3 ustawy emerytalnej nie stosuje się w przypadku, gdy zainteresowany po nabyciu prawa do świadczenia, którego podstawę wymiaru wskazał za podstawę wymiaru

¹ Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1251, 1429, 1672, z 2024 r. poz. 834, 858); dalej: ustawa emerytalna.

² Zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy emerytalnej, podstawę wymiaru emerytury dla osoby, która wcześniej miała ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, stanowi:

1) podstawa wymiaru renty – w wysokości uwzględniającej rewaloryzację oraz wszystkie kolejne waloryzacje przypadające w okresie następującym po ustaleniu prawa do renty, z zastrzeżeniem art. 15 ust. 5, albo
2) podstawa wymiaru ustalona na nowo w myśl art. 15.

Stosownie do art. 21 ust. 2 ustawy emerytalnej, przepis ust. 1 pkt 1 tego artykułu stosuje się przy ustalaniu podstawy wymiaru:

1) emerytury dla osoby, która wcześniej miała ustalone prawo do emerytury;
2) renty z tytułu niezdolności do pracy dla osoby, która wcześniej miała ustalone prawo do tej renty albo do emerytury.

³ Art. 53 ust. 3 ustawy emerytalnej.

emerytury, podlegał co najmniej przez 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym⁴.

W sprawie emerytalnej przez Pana przedstawionej, tj. ubiegania się o emeryturę w powszechnym wieku emerytalnym po emeryturze wcześniejszej, nie ma podstaw do zastosowania przy obliczaniu wysokości emerytury powszechnej przepisu art. 53 ust. 4 ustawy emerytalnej.

Przepisy ustawy emerytalnej przewidują możliwość ponownego obliczenia wysokości świadczeń dla ubezpieczonych urodzonych przed 1 stycznia 1949 r., jednak zainteresowany musi spełnić warunki określone w art. 111 – 113 ustawy emerytalnej, dotyczące ustalenia nowego wskaźnika wysokości podstawy wymiaru lub uwzględnienia dotychczas nie uwzględnionych okresów składkowych.

Ustawa emerytalna, w art. 55 i art. 55a, przewiduje możliwość obliczenia emerytury ubezpieczonemu, spełniającemu warunki do jej uzyskania na podstawie art. 27 tej ustawy, który kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego i wystąpił z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008 r., na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej („nowe” zasady) jeżeli jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53 tej ustawy („stare” zasady).

W sprawie indywidualnej przez Pana przedstawionej nie wystąpiły przesłanki pozwalające na obliczenie wysokości emerytury w sposób określony w art. 55-55a ustawy emerytalnej. Podsumowując, należy stwierdzić, że zgodnie z informacjami Zakładu Ubezpieczeń Społecznych pobiera Pan emeryturę w wysokości uwzględniającej możliwe warianty ponownego obliczenia wysokości świadczenia oraz ustalania prawa i obliczenia wysokości kolejnych świadczeń.

Należy zaznaczyć, że w wyniku reformy systemu emerytalnego wprowadzonej 1 stycznia 1999 r., nastąpiło zróżnicowanie zasad przyznawania i sposobów obliczania emerytury, ponieważ dla ubezpieczonych urodzonych po 31 grudnia 1948 r. stworzony został nowy system emerytalny. Nowy sposób obliczania emerytury wprowadzono z poszanowaniem praw nabytych przez osoby, które w 1999 r. osiągnęły już wiek 50 lat i zbliżały się do wieku emerytalnego. Dlatego dla osób urodzonych przed 1949 r. utrzymano tzw. stare zasady ustalania wysokości emerytury, określone przepisami art. 53 ustawy emerytalnej. Należy podkreślić, że Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 4 stycznia 2000 r., sygn. K 18/99 (OTK ZU nr 1/2000, poz. 1), wyraził pogląd, że reforma systemu ubezpieczeń społecznych, wprowadzająca m.in. zróżnicowanie w sposobie ustalania prawa do emerytury i wymierzania jej wysokości w zależności od daty urodzenia ubezpieczonego, znajduje oparcie w wartościach i normach konstytucyjnych.

Zaproponowana w petycji propozycja zmian dotyczy więc starego systemu emerytalnego, którego większość świadczeniobiorców zrealizowała już swoje prawo do emerytury, obecnie emerytury zasadniczo ustalane są bowiem na nowych zasadach emerytalnych i nie ma uzasadnienia do zmiany funkcjonujących zasad dotyczących starego systemu emerytalnego, który przy wprowadzanej w 1999 r. reformie emerytalnej zachował prawa nabyte przez osoby urodzone przed 1949 r. Brak spełnienia przez zainteresowanego warunków wynikających z ustawy nie jest wystarczającym powodem do zmiany przepisów regulujących dane zagadnienie, obowiązujących ogół ubezpieczonych.

⁴ Art. 53 ust. 4 ustawy emerytalnej

Mając powyższe na względzie Departament Ubezpieczeń Społecznych uprzejmie informuje, że przyjęte rozwiązania wynikają z reformy ubezpieczeń społecznych, są z nią zgodne i właściwie regulują poruszoną w petycji tematykę. W związku z tym w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie są prowadzone prace legislacyjne w kierunku wskazanym w petycji.

Pouczenie

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o petycjach, sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

Z wyrazami szacunku

Eliza Wiśniewska
Dyrektor
Departamentu Ubezpieczeń Społecznych
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/

telefon
adres email
strona www

adres korespondencyjny
organu administracji rządowej